

מדוע פרש קרום מ. וויז'ני?

התרהמה היתה כללית. לשמע היר ידעה כי מנכ"ל חברת וימפי ישראל, יואל קרום, התפטר מתפקידו.

שכן היה זה קרום שבנה את רשת וימפי בישראל, הצעידה ההצלחה הגדולה ביותר של רשת וימפי העולמית. מה קרה? הסיבות לפרישתו, מסתבר, שקורות בר סבך יחסי ישראלי-ערבי, ויחסי קונצרו ליונס הבריטי הענק עם תהיסטלי.

וימפי היא חברה רבת של קונצרו ליונס, הנשלט עליידי משפחת סלומון היהודית. ליונס משתווה בעוצמתה לחברות הענק האמריקניות כמו ג'נרל פוד, והיא בין החברות הגדולות ביותר בבריטניה.

לפני כמה חודשים, קנתה ליונס את חברת התה טטלי, במחיר 50 מיליון לירות שטרלינג.

כאן החלו הבעיות: התה של טטלי נמכר היטב בארצות-ערב, גם וימפי מחזיקה קה סניפים בכמה מדינות ערביות. עד כה, טרם הועלו איומי-חרם בגלל הפעילות של וימפי בישראל.

הצלחתו של קרום בבניית הרשת בישראל הביאה אותו להגשת שורה של הצעות לקידום העסקים ושיפור המוצרים. הצעות אלו כללו הקמת מפעל בבית-לחם לאריות תה וקפה, הכנסת מוצרי-בשר חדשים לרשת וימפי, וכן הצעות למלחמה בפניצ'ריות, המאיימות לחסל את ההמבורגרים. היתה זו דווקא הצלחתו של קרום שהביאה להתנגשות: בעלי ליונס העדיפו את הסטאטוס-קו, הטילו ויטו על הצעת תיה, מפחד פן הרחבת העסקים תעורר את חמת הערבים.

לשווא התריע קרום כי קיפאון יגרם להפסדים. שיקולם של ראשי ליונס היה: לסגור את וימפי בישראל לא יכלו, שכן הקונים הגדולים של ליונס הם יהודים (כמו מרקס אנד ספנסר, למשל). משום כך, כדאי היה להם להפסיד בישראל — ולא לסגור, כדי שלא להפסיד את השוק היהודי בבריטניה.

מצד שני, לא כדאי להם להרחיב את העסקים בישראל — ולעורר את הערבים שיוקרו את טטלי מארצותיהם, וכך יהיה הפסד גדול יותר. מכאן המסקנה: שב ואל תעשה.

קרום סירב להשלים עם ההקפאה. פרש. האם יורשו, אלי זילבר — לשעבר מנכ"ל החברה לקירור ואספקה — ישלים עימה? בימים אלה נסע זילבר לאנגליה. לשני חות עם ראשי ליונס. יש להמתין ולראות מה יביא עמו.

טאקלא-השקעות

בישראל

חברת-המיומון-התעשיות הענקית מארצות-הברית, טאקלאט, נכנסה לפעילות בישראל. היקף המאמץ של טאקלאט הוא מעל שלושה מיליארד דולר לשנה. טאקלאט רכשה 6% ממניות חברת המימון לתעשייה הישראלית אי.טי.ג'י. שהוקמה לפני כחצי

מנכ"ל וימפי קרום

שנה. וכן העמידה גם אשראי של 20 מיליון דולר לאחותה הישראלית. אי.טי.ג'י. הוקמה ביוזמת המשקיע הצ'עיר מקנדה, רון סלאייטר, ובה שותפים כמה מעתירי-ההון באר"ב וישראל. מנכ"ל החברה הוא צבי אברהמסון, לשעבר מקבוצת כור.

רשת מלוונת איליא

לישראל

רשת-המלוונת הענקית מאירופה, מאליא, פתחה נציגות בבית-טהור בי תל-אביב. לרשת 40 מלוונות באירופה. יותר מ-800 אוטובוסים. הרשת תנהל בישראל בתי-מלון בעלי חמישה כוכבים, תהיה מוכנה גם להשתתף בהשקעות בהקמת בתי-מלון. עתה, מתנהל משאומתן מתקדם על ניהול מלון קנול, בשדרות הרצל בירושל. לים. המלון ניבנה על-ידי האחים קנול, בעלי מלון דבורה בתל-אביב.

תחלש השפעת

המבדל בנק מזרחי

תקנון בנק המזרחי המאוחד ישונה כך, שכל שנה ייבחרו מחדש רק חלק מחברי מועצת-המנהלים שלו. מטרת השינוי: להחליש את לחץ המפד"ל על הבנק. הבנק מנסה להתנגד לכפייה המפי-לגתית, הדרושה תחת אנשיה להנהלתו. צעד ראשון בכיוון זה כבר נעשה בתח-מיכתו השקטה, הפעילה, של בנק ישר-אלי: שרי המפד"ל ד"ר יוסף בורג ומיכאל חזני, שכינתו בפקדי יושברדש מועצת-

(ראה במדינה: הסתדרות) מסמר שערוי תיהם של כל אלה המצויים בניהול חשי-בנואי תקין. דוגמה: ההכנסות ממסעדת בית-ליסון הן 12 אלף ל"י — אלפיים ל"י פחות מהכנסות בנק-הפועלים. חברי הוועדה-הפועל קיבלו כמה חוברות — הכוללות נתונים סותרים אחד את השני. צדק אחד מראשי ליסכת-המס של ההסתדרות, שמואל ברוגשטיין, שאמר בישיבת ועדת-התקציב: "התקציב אינו מבטא לא את ההכנסה ולא את ההוצאה." לדבריו חסרים בתקציב סעיפי הכנסות ממסים, וכן ממוסדות ומפעלים. חברי הוועדה-הפועל שניסו ללמוד את התקציב, נואשו חישקל. דוגמאות: התקציב מראה הוצאות של 85 מיליון ל"י — בעוד הגבייה מסתכמת ב-280 מיליון ל"י. דהיינו: 200 מיליון ל"י מוצאות מחוץ לתקציב. ללא אישור וידי-עת הוועדה-הפועל.

התקציב הקיים חושף תמונה עגומה של מנגנון מנופה, בבוזני ולא יעיל. למר-של: 37 אלף ל"י מוקצבות לאיגוד עובדי-די-ההסרטה, הבדיחה: איגוד זה לא קיים ממנן. מרכזו, אחר בשם יהודה אורי הוא בכלל מרכז אירגון עובדי השרותים — המופיע בתקציב אחר של 92.5 אלף ל"י. כדוגמת אירגון עובדי ההסרטה שנעלם, קיימות דוגמאות נור-ספות להוצאת כספים ללא תקציב אמיתי ונכון.

התקציב כולל גם חלוקות טובות-הנאה וכיבודים לרוב, ב-עיקר לעיתונאים. דוגמאות: בתקציב איגוד-האחיות, למשל, מר-פיעה הקצבה של 6,000 ל"י לביטאון-האחות בישראל. זהו שכרו של עורך העי-תון, אליהו אגנס — מראשי עיתון-דבר וכותב מאמרים לרוב על ההסתדרות. העיתון, מסתבר יוצא כארבע פעמים בשנה. הוצאות הנייר והדפוס והעלמל ב-סעיפים אחרים. דהיינו: אגנס מקבל 1,500 ל"י לכל חוברת.

הקצבה מיוחדת של הוועדה-הפועל לאגודת העיתונאים בתל-אביב — 13 אלף ל"י ועוד 6,000 לירות לאיגוד-העורכים. ההסבר להקצבות: תשלום חד"פעמים תמורתו יכול הוועדה-הפועל לערוך מסיבות עיתונאים בבית-טוקולוב ללא תשלום נוסף. זהו הסבר עגום. מחיר מסיבת עיתון-נאים הוא כ-200 ל"י. גם אם יעשה בן-אחרון מסיבת-עיתונאים כל שבוע — לא יעבור את הסכום של 10 אלפים ל"י. במציאות אין הוועדה-הפועל עורך יותר מ-15 מסיבות עיתונאים לשנה. הביצוע למעשה גדול יותר: קונצרו-כור — השייך להסתדרות — משלם לחוד, לאגודת העיתונאים, — 5,000 ל"י לשנה תמורת הזכות לערוך מסיבות עיתונאים. כור, אגב, עורך יותר מסיבות עיתון-נאים לשנה מן הוועדה-הפועל, וביכוונו-שלו קטן בהצי-מיוכוונו של הוועדה-הפועל. וגם זו נחמה.

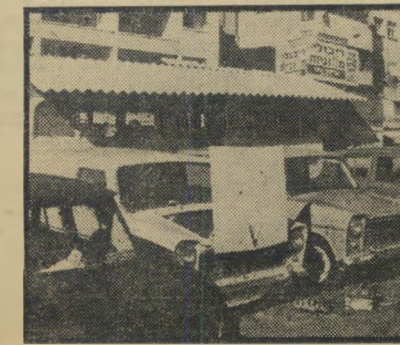
הפרות חוק

בחניון אילון

כאשר זכתה חברת שרותים כלליים בע"מ במיכרו של נתיבי אילון, וקיבלה את השטח הגדול של תחנת הרכי-בת בית-החדר לשעבר לצורך תנייה, החלו השמועות לרוץ: היו שטענו כי זוכי המיכרו, דב אשד ושותפו שמואל גת, נהנו מידע שלא היה לאחרים. גת הניו קצין גבוה פרש מן השירות לא מכבר, ורק טבעי הוא, טענו, כי מנהל נתיבי-אילון, ברוך עמיר — גם הוא קצין בכיר — יעזור לחברים מן השרות. הטענות הצביעו על העובדה כי בשטח החניון פועלים עסקים שונים — ביניהם חשמלאיי-רכב, ומגרש למכירת מכוניות. כל אלה, טענו המתחרים שלא זכו במיכר, רג, מהווים הפרת הכללים, מאפשרים למי שזכה לעמוד במחיר הגבוה שהגיש, ברוך עמיר עצמו הסביר, השבוע. כי לא הכיר מעולם לא את דב אשד ולא את שמואל גת. לטענת המפסידים, כי הזוכים החזירו חלק מהחניון למינויים חודשיים, ענה כי בתנאי המיכרו לא נאסרה מכירת שטח למינויים — וכל אחד יכול היה לעשות זאת. אם אחרים לא היו חכמים כמו אשד וגת — זו הבעייה שלהם. הצעת אשד-גת היתה גבוהה ב-40% מההצעות האחרות. הם הציעו 140 אלף ל"י לשנה, תמורת חניון בן 500 מקומות.

המבדל בנק מזרחי

עמיר מסכים כי כל העסקים שהוכנסו לחניון — אסורים בהחלט. לדבריו, פנה כבר לחוכרים, דרש לסלקם. בגלל הפרות החזוה, קבע, לא יאריכו לאשד וגת את ה-זיכויו, בתום השנה, יוציאו מיכרו חדש. דב אשד הודה, בתגובה לשאלה, כי הפר תנאי הזיכויו. אם עמיר לא יאריך לו את הזיכויו — לא יתאבד, הסביר. ולמה אינו מסיק את הפרת התנאים? התשובה הפיקנטית: "ברוך עמיר עצמו פנה אלי, ביקש ממני לרחם על החשמלאי ולא לזרוק אותו בינתיים."

המיכנים הבת-היחזיקים בחניון יד רוחצת יד

הנשיא ותקציבי ההסתדרות

מה הנשיאה של מדינת-ישראל, זל-מן שו"ר — ולתקציב ההסתדרות? התשובה: כבוד הנשיא מופיע בסעיפי-ההוצאות לתרבות של ההסתדרות, בסך של 18 אלף ל"י.

הא כיצד? הנשיא, מסתבר, כתב ספר בשם אור הגנוז, אולם, למרות מעמדו הרם, ואפילו למרות ביקוריו אצל הרבי מלובאביץ' — נמכר הספר פחות אפילו מספרי חנוך לוין, להבדיל אלף הבדלות. הצילה את המצב ההסתדרות, שתשה לעזרת הנשיא, קנתה את ספריו הלא-מכורים — בכספי מיסי החברים.

אולם לא רק בספרי נשיא המדינה הש-קיעה ההסתדרות את כספי חבריה. סופר גדול אחר, חיים הוז, תבע כספים מהוצאת עט-עובד. גם לאחר שבורר פסק לטובתו — סירבה עט-עובד לשלם את הסכום. הפיתרון: לוקחים מכספי משלם המיסים ההסתדרותי 12.3 אלף ל"י, וקונים בהן את ספרי הוז.

לעומת שתי דוגמאות אלה, מסתכמת ה-הקצבה לספרים לבתי-ספר וישובי-ספר — בסך 10 אלפים לירות בלבד. וגם כסום מצחיק זה רק הוקצב — ולא הוצא. פירוט הכנסות והוצאות ההסתדרות, שהוגש בימים אלו לחברי הוועדה-הפועל

הפרות חוק

בחניון אילון

כאשר זכתה חברת שרותים כלליים בע"מ במיכרו של נתיבי אילון, וקיבלה את השטח הגדול של תחנת הרכי-בת בית-החדר לשעבר לצורך תנייה, החלו השמועות לרוץ: היו שטענו כי זוכי המיכרו, דב אשד ושותפו שמואל גת, נהנו מידע שלא היה לאחרים. גת הניו קצין גבוה פרש מן השירות לא מכבר, ורק טבעי הוא, טענו, כי מנהל נתיבי-אילון, ברוך עמיר — גם הוא קצין בכיר — יעזור לחברים מן השרות. הטענות הצביעו על העובדה כי בשטח החניון פועלים עסקים שונים — ביניהם חשמלאיי-רכב, ומגרש למכירת מכוניות. כל אלה, טענו המתחרים שלא זכו במיכר, רג, מהווים הפרת הכללים, מאפשרים למי שזכה לעמוד במחיר הגבוה שהגיש, ברוך עמיר עצמו הסביר, השבוע. כי לא הכיר מעולם לא את דב אשד ולא את שמואל גת. לטענת המפסידים, כי הזוכים החזירו חלק מהחניון למינויים חודשיים, ענה כי בתנאי המיכרו לא נאסרה מכירת שטח למינויים — וכל אחד יכול היה לעשות זאת. אם אחרים לא היו חכמים כמו אשד וגת — זו הבעייה שלהם. הצעת אשד-גת היתה גבוהה ב-40% מההצעות האחרות. הם הציעו 140 אלף ל"י לשנה, תמורת חניון בן 500 מקומות.

המבדל בנק מזרחי

עמיר מסכים כי כל העסקים שהוכנסו לחניון — אסורים בהחלט. לדבריו, פנה כבר לחוכרים, דרש לסלקם. בגלל הפרות החזוה, קבע, לא יאריכו לאשד וגת את ה-זיכויו, בתום השנה, יוציאו מיכרו חדש. דב אשד הודה, בתגובה לשאלה, כי הפר תנאי הזיכויו. אם עמיר לא יאריך לו את הזיכויו — לא יתאבד, הסביר. ולמה אינו מסיק את הפרת התנאים? התשובה הפיקנטית: "ברוך עמיר עצמו פנה אלי, ביקש ממני לרחם על החשמלאי ולא לזרוק אותו בינתיים."

הבורסה

רווח חס אמת הכבוד

ל מי שענינו בראשו, יזדו — אם עדיין לא עשה זאת — לרכוש מילונת צמודי-מדד, כמו מילונת-היסיכון או מילונת-הקליטה. הסיכוי הסביר הוא לרווח נאה ביותר רכישתו תוך חודש וחצי — וללא כל סיכון. המיוחד בתעודות-המילונת ממשלתיות אלו: הן נושאות ריבית נמוכה של כ-6%, אולם צמודות למדד. כך, למשל, מי שמחזיק תעודת אלו עתה, יקבל עבור שנת 1972 תשואה של כ-20% — מזה כ-14% על עליית-המדד בשנת 1972. אלה שרכשו את התעודות בחודשים האחרונים של השנה, בהנחה כי המדד יעלה בקפיצה רצינית — צדקו, הרוויחו על השקעתם כ-20%, לאחר שהחזיקו בתעודות כשלושה ארבעה חודשים. עתה מובטח רווח לא פחות מזה — תוך חודש וחצי בלבד. הסיבה: מכת-הקור שנתה על ישראל בסוף דצמבר, השמידה כמעט לחלוטין את יבולי הירקות והפירות. התוצאה הבלתי-נמנעת: תוך כשבועיים, צפויה עליית-מחירים מסחררת של ירקות ופירות. שני אלה הינם מרכיבים עיקריים במדד יוקר המחיה. לפיכך, יראה חישוב המדד הבא, ב-15 לפברואר, עלייה גדולה ביותר — קרוב לוודאי של כ-4%.

תעודות-המילונת יקפצו אם כן, כ-4% בחודש ימים — שהם כ-50% לשנה. רווח מסחרר זה לא ניתן להשגה כמעט בשום עסק אחר. והמיוחד ברווח הצפוי הזה: הוסר כל סיכון: שערי תעודות אלה אינם יורדים לעולם, בהיותם צמודים למדד, העולה תמיד.